

Dikili'de Antik Kayıp Ada Bulundu

Prof. Dr. Felix Pirson Alman Arkeoloji Ens. İstanbul Şb. (Pergamon Kazı Başkanı), Dr. Güler Ateş Celal Bayar Üni. Fen Edebiyat Fak., Arkeoloji Böl. (Pergamon Kazı Başkan Yrd.)

Pergamon bilimsel kazı ekibi tarafından yürütülen, **Dikili'nin Karadağ Yarımadası kıyılarındaki limanların araştırılmasını içeren bir araştırma projesi kapsamında Kane antik kentini de barındıran bir kayıp ada keşfedildi.**

Alman Arkeoloji Enstitüsü başkanlığında, İzmir, Karlsruhe, Manisa, Münih, Kiel, Köln, Rostock ve Southampton üniversitelerinden arkeologlar, Eskiçağ tarihçileri, coğrafyacılar, topoğrafılar ve jeofizik uzmanlarının görev aldığı araştırma projesinin amacı yarımada'daki limanların birbiriyle olan bağlantısını incelemektir. Yürütülen çalışmalar sonucunda, yazılı antik kaynaklarda sözü geçen Kane kentindeki limanların niteliği ortaya çıkarıldı ve kentin zamanında aslında bir adanın üzerinde yer aldığı anlaşıldı.

Pergamon antik kentinde yürütülen yüzey araştırmalarında, bugüne kadar nerede olduğu tespit edilemeyen üçüncü Arginus adasının yeri belirlenmiş oldu. Antik kaynakların MÖ 406'da Atinalılar ile Spartalılar arasındaki deniz savaşlarının üç Arginus adası (Bademli'den görülen adalar) civarında geçtiğini yazmasına karşın, günümüzde bu bölgede yalnızca iki ada görülüyor. Alman Arkeoloji Enstitüsü başkanlığında Köln Üniversitesi'nden jeoarkeologların yürüttüğü bir proje kapsamında, karot sondajları

yoluyla yeraltı katmanlarından alınan örnekler incelendi ve buradaki yarımadalardan birinin antik dönemde aslında bir ada olduğu ve kara ile arasındaki boğazın zamanla alüvyonla dolduğu anlaşıldı. Antik kaynaklarda yer alan, üzerinde Kane antik kentinin bulunduğu üçüncü Arginus adası bu yarımadaydı!

Kane kenti MÖ 191-190 yılında, Romalıların III. Antiochos'a karşı verdikleri savaşta Roma donanmasının kışı geçirdiği liman olarak biliniyordu. MÖ 63-MS 23 yılları arasında yaşamış olan coğrafyacı Strabon bu bölgede üç ada olduğundan söz etmişti. Strabon'un verdiği bilgilerden yola çıkarak bu adalardan ikisinin Garip Adası ve Kalem Adası oldukları anlaşıyordu, ancak üçüncü adanın yeri bir türlü tespit edilememişti. Araştırma sayesinde ayrıca Kane antik kentinin kuzeyde Midilli (Lesbos) ve Edremit (Adramytteion), güneyde ise Pergamon antik kentinin ana limanı olan Elaia (Zeytinadağı) arasındaki rotalar gibi önemli güzergâhlar üzerinde bir ara durak görevi gördüğü anlaşıldı.

Mars'ın Uydusu Phobos Parçalanıyor

Mahir E. Ocak

Mars'ın uydusu Phobos'un üzerinde gözlemlenen oyuklar, uydunun parçalanma sürecinde olduğuna işaret ediyor.

Mars'ın yüzeyinin sadece 6000 kilometre üzerindeki bir yörüngede dönen Phobos, Güneş Sistemi'ndeki uydular arasında gezegenine en yakın uydu olma özelliğine sahip. Üstelik her yıl yaklaşık 2 santimetre daha gezegenine yaklaşımaya devam ediyor. Bilim insanları uydunun 30-50 milyon yıl içinde Mars'ın sebep olduğu gelgitler sebebiyle parçalanacağını tahmin ediyor.

Gözlemler Phobos'un yüzeyinde çok sayıda oyuk olduğunu gösteriyor. Geçmişte bu oyukların Phobos'a çarparak parçalanmış büyük bir göktaşı nedeniyle oluştuğu düşünülmüyordu. Ancak yapılan son çalışmalar bu düşünceyi desteklemiyor. Araştırmacılar, Phobos'un iç yapısının zayıf olduğunu ve yüzeyindeki oyukların Mars'ın sebep olduğu gelgitler nedeniyle oluştuğunu öne sürüyor. Bazı oyukların diğerlerine göre daha genç olması, parçalanma sürecinin devam etmekte olduğunu gösteriyor.